

Мета навчального посібника — це систематизація та поглиблення знань з курсу «Історія України». Запропонований матеріал охоплює історичні події від найдавніших часів до сучасності. Його поділено на розділи за тематичним принципом, відповідно до програми ЗНО на 2017 рік. Кожний розділ містить теоретичний матеріал з основними поняттями й необхідними для запам'ятовування датами й подіями.

Стислий виклад теоретичного матеріалу допоможе зорієнтуватися в основних подіях, досягнути найважливіші тенденції історичного розвитку нашої держави, охарактеризувати діяльність видатних історичних осіб. Особливу увагу приділено тим темам, які є найскладнішими для опанування учнями, а обов'язкова для запам'ятовування інформація виділена в тексті окремими блоками та шрифтом.

Після викладу навчального матеріалу кожного з розділів подано тестові завдання. Їх створено відповідно до програми ЗНО та структуровано за тематичним принципом. Учні матимуть можливість самостійно виконати завдання й за їх допомогою перевірити рівень знань і вмінь. Це передусім знання змісту історичних понять і термінів, локалізації подій у часі й просторі, причинно-наслідкових зв'язків між історичними процесами, основних фактів із біографій визначних громадських, політичних діячів і діячів культури. До основних умінь, які учні мають продемонструвати під час тестування, належать: уміння класифікувати історичні події, орієнтуватися в часових вимірах, хронології історичних подій, аналізувати історичні джерела. Обов'язковими для запам'ятовування є дати, поняття та різвища історичних діячів.

Тести різного типу й рівнів складності — завдання на вибір одного із запропонованих варіантів відповіді, завдання на встановлення відповідності, завдання на встановлення хронологічної послідовності, завдання з вибором трьох правильних відповідей із семи запропонованих варіантів. Okремо подано тести для роботи з картосхемами.

Замовити книжку можна зручним для вас способом:

- за тел/факс (044) 287-11-44, 287-11-88, (067) 407-50-73
- за електронною поштою sales@gramota.kiev.ua

Після отримання замовлення ми надсилаємо вам рахунок-фактуру, згідно з якою ви здійснюєте оплату в банку.

Видавництво надає знижку **15 %** у разі замовлення видання на клас.

Кур'єрська доставка замовлень по Україні здійснюється перевізниками: Нова Пошта, Міст-Експрес. Вартість доставки залежить від типу населеного пункту, способу доставки та ваги замовлення.

Самовивіз товару зі складу, який знаходиться за адресою: м. Київ, вул. Електриків, 26.

Замовлення на суму від 1000 грн (зі знижкою) доставляються за рахунок Видавництва «Грамота».

Також продукцію Видавництва «Грамота» ви можете замовити й отримати через наших торговельних представників у всіх регіонах України.

Представники в Києві:

Гамалій Олександр Григорович

olsaan@gmail.com

096 95 95 046

Скалацький Анатолій Олександрович

saa_saa@mail.ru

097 353 80 32

БАЖАЄМО УСПІХУ В РОБОТІ НАД КНИЖКОЮ!

Авторська концепція підручника «ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ»

для учнів 9 класу загальноосвітніх
навчальних закладів

Автор П. Б. Полянський

Новий підручник розвиває оригінальні підходи автора, реалізовані в його підручниках для учнів 10 і 11 класів. Авторське кредо ґрунтується на декількох «не»: не перевантажувати підручник другорядними датами та інформацією; не писати для школярів мовою, придатною для спілкування в академічному середовищі; не позбавляти учнів можливості мати власну думку з дискусійних історичних проблем; не робити висновки за учнів; не загубити в океані «процесів», «тенденцій» і «видатних історичних постатей» пересічну людину.

Зміст підручника науковий; у ньому систематизовано викладено навчальний матеріал, що відповідає програмі. У контексті компетентнісної парадигми нової української школи важливими функціями підручника є формування ключових навчальних компетентностей; інтеграція набутих знань і компетентностей. У підручнику подано витяги з джерел і документів, графічні й візуальні матеріали, узагальнення після кожного розділу.

Ефективному формуванню навчальних компетентностей сприятимуть наведені в тексті підручника висловлювання відомих істориків, політиків, військових діячів, митців. Подеколи суперечливі, часто з протилежними поглядами, історичні свідчення супроводжуються проблемними запитаннями й завданнями. Така дидактична форма роботи розвиває в учнів життєво важливі навички спільної роботи й взаємодопомоги в розв'язанні завдань, обміну набутим досвідом.

У підручнику вміщено важливі історичні карти, що допоможуть учням сформувати географічне уявлення про події, краще засвоїти історичні факти; подано таблиці, схеми, графіки й діаграми, які містять різноманітний статистичний матеріал. Уміщені в них дані не є обов'язковими для запам'ятовування, вони спрямовані на те, щоб допомогти учням виробити навички аналізування статистичних даних та оперування ними. Також ці матеріали є джерелом для додаткових аргументів на підтвердження чи спростування певних оцінок чи поглядів.

Підручник орієнтований на: а) доступне, пристосоване до загального сприймання учнями відповідного віку формулювання закономірностей, уникнення «наукоподібних», штучно ускладнених пояснень, не пов'язаних з усвідомленням історичних процесів і перспектив; б) оперування цікавим, різним за стилем текстовим матеріалом, який привертає увагу до інформаційної глибини, інтелектуальних та естетико-емоційних можливостей історії України; в) поєднання основного тексту з використанням різноманітних цікавих рубрик.

Дидактичний матеріал підручника формуватиме в учнів різноманітні історичні уявлення: кількісні, просторові, хронологічні, наочно-образні й логічні.

Водночас система історичних уявлень має й виховну мету, зокрема сприятиме формуванню життєвих ідеалів учнів, емоційно-ціннісних орієнтирів поведінки, комплексу рис громадянина та моральної особистості.

Основний текст параграфів надає учням можливість первинного сприйняття конкретного історичного матеріалу в його найзагальніших рисах.

Для глибшого й детальнішого розгляду історичного матеріалу в підручнику використовуються ілюстрації та рубрики: «Цікаво знати», «Історичний факт», «Історичне джерело», «На думку вченого» та ін. Ці рубрики вчитель зможе використати для групової чи індивідуальної роботи учнів з підручником, метою якої є формування окремих цілісних образів і загальної картини історичного минулого, що вивчається в певному параграфі.

Підручник забезпечений апаратом орієнтування: умовні позначення, виділення основного й додаткового текстів, шрифтові виділення, колонтитули, піктограми тощо.

Значне місце відводиться інтерактивним технологіям. Кожний параграф розпочинається з одного-двох проблемних тверджень, запитань, покликаних актуалізувати минулий досвід учнів, оживити в пам'яті опорні («старі») образи й уявлення, пов'язані з тими, які потрібно буде засвоїти. За потреби ці питання спонукатимуть до встановлення міжпредметних чи міжкурсів зв'язків. Вони допоможуть учителю спрямувати бесіду в необхідному для мети й завдань уроку напрямі.

Важливою складовою авторської технології є врахування досягнень людинознавчої (антропологічно орієнтованої) історії. З цією метою використано методи й прийоми соціально-історичної психології, які дають можливість зобразити історичних діячів з їхніми думками, емоціями, переживаннями.

Для забезпечення ефективного сприймання учнями дидактичного матеріалу автор підручника ставив перед собою такі завдання: 1) пристосувати наукові визначення історичних і суспільствознавчих понять до підручникових за допомогою простих і доступних для дев'ятикласників формулювань; 2) використані в цитатах та уривках з історичних джерел тексти максимально пристосувати до вікових особливостей сприймання. Для успішної реалізації мети й завдань Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти та навчальної програми з історії України автор обрав навчально-освітній і науково-популярний стилі викладу.

Авторська концепція підручника «ІСТОРІЯ УКРАЇНИ»

для учнів 9 класу загальноосвітніх
навчальних закладів

Автор *О. К. Струкевич*

Зміст підручника повністю відповідає вимогам Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти щодо навчального предмета «Історія України» та навчальної програми з історії. Підручник сприятиме формуванню в учнів розуміння сутності людського суспільства, відносин у ньому, допоможе визначити власне місце в суспільстві.

Навчальний історичний матеріал викладено на основі синтезу культурологічного, цивілізаційного й антропоцентричного підходів у контексті української, європейської та всесвітньої історії, підкреслення тісної взаємодії всіх сфер людського буття.

Підручник допоможе школярам оволодіти універсальними для всіх навчальних дисциплін логічними прийомами; розвиватиме вміння мислити громадянськими категоріями, визначати власну громадянську позицію щодо суспільних справ і проблем, виявляти самотність історичного шляху власного народу, бачити його взаємозв'язок з історичним шляхом людства, визначати соціальні суб'єкти, виявляти сутність соціальних зв'язків тощо.

Підручник побудований на презумпції сприйняття учнів як активних учасників навчального процесу. Школярі не лише сприймають готову інформацію, а й виявляють ініціативу в засвоєнні знань, потрібних для вирішення складного завдання, яке поставив перед ними вчитель або яке постало в процесі їхнього інтелектуального й особистісного саморозвитку.

Оскільки в попередніх підручниках поняття «етнос» і «нація» змішувалися, автор уважає новизною чітке розмежування цих понять, яке здійснюється за допомогою визначення народу (етносу) у межах етнокультурних, а нації — етнополітичних характеристик.

Автор утримався від подання матеріалу в контексті «песимістичного» образу минулого й, навпаки, наголошує на успіхах як окремих особистостей, так і всього українського соціуму протягом кожного історичного періоду.

Фотографії, малюнки, зокрема й карикатури, фотокопії історичних документів — це не ілюстрації до тексту, у більшості випадків вони виконують у підручнику функцію історичних джерел, яким передують запитання й завдання переважно проблемно-пошукового характеру.

Методичний апарат підручника спрямований не на механічне відтворення учнями навчального матеріалу, а на самостійний пошук рішення складних, суперечливих проблем. Запитання й завдання в багатьох випадках поставлені так, щоб учні висловлювали власне ставлення до події чи явища.

Для розвитку творчої активності школярів і формування в них уміння застосовувати набуті знання на практиці в підручнику передбачені спеціальні завдання для самостійної роботи з текстом та ілюстраціями. Підручник заохочує учнів брати участь у спільній навчальній діяльності через систему «відкритих» завдань і запитань, стимулює їх до обговорення болючих проблем історичної минувшини. Пропоновні завдання спрямовані на вироблення в учнів уміння формувати власне ставлення до історичного факту, історичної особи, ідеї чи проблеми, виконання різних ролей під час роботи в групі. Це сприяє формуванню в учнів терпимого ставлення до інших точок зору, стимулює до взаємодії з іншими людьми.

На проблемні завдання й запитання немає спрощених одновимірних відповідей. Учні мають зробити власні висновки, самостійно оцінити значущі суспільно-політичні події та процеси. Підручник містить різні за рівнем складності (диференційовані) запитання й завдання: від простих (на знання хронології, застосування понять, уміння відтворювати історичні факти тощо) до складних, спрямованих на виявлення вміння аналізувати суперечливі факти, події та інформацію, працювати з історичними джерелами.

Учням підручник надає знання, розвиває вміння й навички, допомагає оцінювати й інтегрувати набуті знання, сприяє суспільному й культурному вихованню; учителям — наукову та загальну інформацію, полегшує викладення учням історичної інформації та проведення занять.